

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК: 330.3

Гриценко В.О.

hrytsenko.vl@gmail.com

студентка спеціальності “Фінанси, банківська справа та страхування”

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, м. Київ

Красножон С.В.

svelte@ukr.net

к.е.н., доцент, доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, м. Київ

СУЧАСНЕ РОЗУМІННЯ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Анотація. В статті виконана систематизація підходів різних вчених до тлумачення поняття «фінансові інвестиції». Виділені істотні ознаки цього поняття, що дозволяють відрізнити фінансові інвестиції від реальних. Представлені основні особливості та визначено об'єкти фінансових інвестицій. Встановлено важливість класифікаційних ознак фінансових інвестицій для визначення завдань їх оцінки та обліку, а також практичної реалізації інвестиційної політики. З огляду на це, наведено класифікацію фінансових інвестицій за основними критеріями.

Встановлено спорідненість і схожість за істотними рисами фінансових інвестицій з реальними. З огляду на це, схематично представлено їх відмежування із зазначенням спільних та відмінних рис. Обґрунтовано необхідність проведення економічного аналізу фінансових інвестицій для отримання успішного результату вкладень в цінні папери або в розвиток інших суб'єктів господарювання. Визначено мету, основні завдання та інші необхідні вимоги до здійснення економічного аналізу фінансових інвестицій. За підсумками проведеного аналізу визначено найбільш нагальні проблеми досліджуваної тематики, положення, що потребують негайного законодавчого врегулювання, а також перспективи подальших наукових досліджень у визначених напрямках.

Ключові слова: інвестиції, фінансові інвестиції, економічний аналіз, вкладення, цінні папери.

Hrytsenko V.,

hrytsenko.vl@gmail.com,

Student in Finance, banking and insurance

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Kyiv

Krasnozhon S.,

svelte@ukr.net,

Phd in Economics, Ass. Prof., Ass. Prof. of Department of Corporate Finance and Controlling

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Kyiv

MODERN UNDERSTANDING OF FINANCIAL INVESTMENTS

Abstract. *In the article, the systematization of the approaches to the openings to the understanding of the word "investment" is understood. Vidini istotni signs of a complete understanding, allowing to vidrizniti financial means iinvestitsii vid real. Represented by the main features that are identified by the financial investment.*

The importance of classifications of financial investments for the establishment of a new assessment and regional policy, as well as practical implementation of investment policies, has been restored. Let me look at the price, I have introduced a classification of financial investments for the main criteria.

Disputes and similarities between the original rice of financial investment are real. I will look at the diagram schematically represented by ix of the figures and the meaning of the figures and pictures. It was necessary to conduct an economic analysis of financial investments in order to eliminate a successful result, contribute to the price of the paper or in the development of the latest submissions of state donations. Meta is marked, the main order and the necessary requirements are before the economic analysis of the financial investments. Behind the pouches, an analysis was carried out to identify the most arrogant problems related to the subject matter, the position to demand non-legislative legislative regulation, and also the prospect of the farther scientific achievements of the indicated voltages.

Key words: investment, financial investment, economic analysis, investment, price paper.

Постановка проблеми. Фінансові інвестиції – надзвичайно важливий фактор економічного зростання як окремих підприємств, так і держави в цілому. Складно переоцінити місце і роль фінансових інвестицій в економіці будь-якої країни. Фінансові інвестиції формують, розподіляють та перерозподіляють більшість світових інвестиційних ресурсів. У період економічної нестабільності створення сприятливих умов для залучення фінансових інвестицій стає пріоритетом серед інших невідкладних завдань. В свою чергу, вирішення практичних питань є неможливими без ґрунтовного розуміння основних теоретичних аспектів досліджуваної тематики.

В процесі здійснення інвестиційної діяльності її суб'єкти стикаються з проблемами пошуку ресурсів та об'єктів вкладення, джерел реалізації, своєчасності повернення інвестованих коштів та ін. Невикористання підприємствами методів і прийомів економічного аналізу фінансових інвестицій призводить до неефективного вирішення зазначених проблем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичним аспектам фінансових інвестицій приділена значна увага в економічних дослідженнях. Зокрема, дослідженню сутності та окремих питань залучення фінансових

інвестицій присвячені праці В.М. Гончарова, М.П. Денисенко, А.А. Пересади, П.І. Вахріна, А.П. Шихвердієва та ін. Фінансові інвестиції як об'єкт інвестування розглядали Ю.М. Коваленко, Т.В. Майорова, А.В. Воронцовський, В.М. Градіасов з колективом авторів, та ін. О.О. Гончаренко, Ф.Ф. Бутинець, М.А. Болюх, О.М. Матрос, В.В. Скоробогатова приділяли увагу дослідженню питання економічного аналізу не інвестиційної діяльності в цілому, а саме фінансових інвестицій.

Однак ряд питань, зокрема щодо сутності і змісту фінансових інвестицій та особливостей їх економічного аналізу, залишаються невирішеними і потребують подальших наукових напрацювань.

Постановка завдання. Мета статті: на основі теоретичного обґрунтування фінансових інвестицій визначити сучасний стан, проблеми та перспективи їх залучення в національну економіку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Закон України «Про інвестиційну діяльність» [1] визначає інвестиції як всі види майнових та інтелектуальних цінностей з такими ознаками: вкладаються в об'єкти підприємницької та іншої діяльності; результатом є створення прибутку (доходу) або досягнення соціального ефекту.

Поняття фінансових інвестицій є досить новим для вітчизняної термінології. Введення в Україні з 80-х років таких фінансових інструментів, як цінні папери, призвело до формування акціонерних відносин, встановлення права компаній створювати інші суб'єкти господарювання і формувати їх статутний капітал. Відповідно, з'явилась необхідність в обліку коштів і ресурсів, що були вкладені одними компаніями в розвиток інших. В результаті в системі бухгалтерського обліку з'явилося таке поняття, як фінансові вкладення [2, с.142].

Податковий кодекс України [3] визначає фінансові інвестиції як господарські операції, які передбачають придбання корпоративних прав, цінних паперів, дериватів, інших фінансових інструментів. Невикористовувані кошти можуть інвестуватися у фінансові інструменти з різними цілями, основними з

яких можна визначити: отримання прибутку від подальшої діяльності, контроль над емітентом (підприємством-реципієнтом), трансформація вільних коштів на цінні папери високої ліквідності.

Аналіз літератури з питання, що досліджується, дозволяє виділити визначення фінансових інвестицій, які найбільшою мірою демонструють сучасне бачення фінансових інвестицій вченими (рис.1).

Всі зазначені підходи, на нашу думку, акцентують увагу на конкретному істотному аспекті фінансових інвестицій – це тлумачення з позиції інвестора.

І.А.Бланк. Це вкладення капіталу у різні фінансові інструменти, головним чином у цінні папери, з метою отримання доходу.

В.І.Вахрін. Це капітал, що вкладається у цінні папери (акції, облигації тощо).

М.П.Денисенко. Це вкладення коштів у фінансові активи, тобто придбання суб'єктами господарювання і приватними особами цінних паперів різних емітентів.

А.П.Дука. це вкладення капіталу (коштів чи інших ресурсів) у фінансові активи, тобто фондові та грошові фінансові інструменти, статутні капітали юридичних осіб з метою отримання майбутніх вигід, зокрема у вигляді прибутку (доходу), зростання вартості капіталу і / або часткового чи повного контролю над діяльністю.

Т.В.Майорова. це вкладення коштів у фінансові інструменти, серед яких переважають цінні папери, з метою отримання прибутку (доходу) у майбутньому.

А.А.Пересада. Це вкладення грошей в різні фінансові інструменти (цінні папери, банківські депозити, валюту, коштовні метали і каміння).

А.В.Воронцовський. Це інвестування в цінні папери.

А.П.Шихвердієв. Форма руху (накопичення, акумуляції, розподілу, перерозподілу, переливу) національного фінансового капіталу, що є своєрідною формою усупільнення виробничо-господарської діяльності.

Градасов В., Кравченко С., Ісаєва О. У широкому значенні – засіб забезпечення механізму фінансування зростання і розвитку економіки країни; у вузькому значення – це будь-який інструмент, у який можна вкласти гроші, розраховуючи зберегти чи помножити їх

Рис.1. Тлумачення фінансових інвестицій в науковій літературі

Джерело: сформовано автором на основі: [4, с.380; 5, с.17; 6, с.143; 7, с.98; 8, с.221; 9, с.112; 10, с.244; 11, с.24; 12, с.102]

Варто звернути особливу увагу на визначенні сутності фінансових інвестицій П.І. Вахріним [5] та В.М. Градіасовим С.В. Кравченко, О.Є. Ісаєвою [12]. Ці вчені, досліджуючи сутність фінансових інвестицій, визначають такі їх істотні властивості: фінансові інвестиції здатні забезпечувати економічне зростання та усупільнювати національний капітал. Зазначене дозволяє стверджувати, що фінансові інвестиції – це засіб формування, розподілу та перерозподілу ресурсів у суспільстві. Економічне процвітання і перспективний розвиток в державі прямо залежить від ефективності організації зазначеного процесу.

Фінансові інвестиції з позиції інвестора – це вкладання коштів у цінні папери конкретної компанії; з позиції компанії-реципієнта – це використання інвестиційних коштів з метою подальшого перспективного розвитку. Відповідно, фінансові інвестиції можна тлумачити як інвестиційні кошти, що акумулюються на фінансовому ринку в цілях збереження і примноження через залучення їх до господарської діяльності компаній-реципієнтів [13, с.173].

Найбільш важливі особливості фінансових інвестицій як активної форми використання вільного капіталу досить ґрунтовно визначає В.С. Здреник. Представимо їх схематично (рис.2).

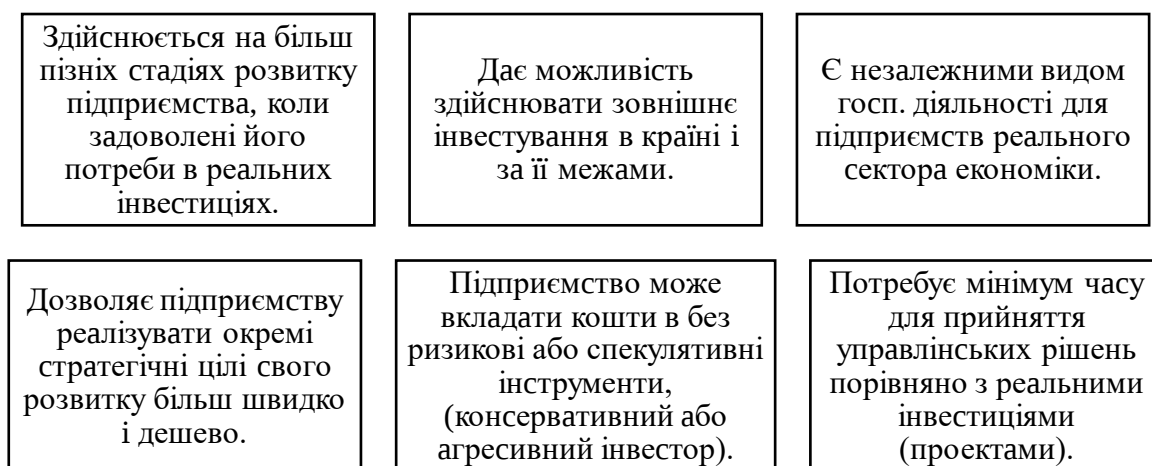

Рис. 2. Особливості фінансових інвестицій.

Джерело: сформовано автором на основі [14, с.70]

Цей же автор акцентує увагу на такому суттєвому проблемному питанні, як відмінність дефініцій «фінансова інвестиція» у бухгалтерському та

податковому обліках. Так, бухгалтерський (фінансовий) облік розуміє фінансові інвестиції як актив, при чому найбільш значущим є факт зміни майна підприємства. Податковий облік розуміє фінансові інвестиції як господарську операцію, при чому найбільш значущим є отримання прибутку (вигоди) в майбутньому [14, с.71]. Дане питання є проблемним і таким, що потребує законодавчого врегулювання, адже воно породжує спори у розумінні сутності фінансових інвестицій.

Фінансові інвестиції передбачають вкладення коштів у фінансові активи. Останні можуть бути різних видів, а саме: грошові кошти, еквіваленти грошових коштів, контракт з правом отримання активів іншої компанії, контракт між підприємствами з правом обміну фінансових інструментів на спільно-вигідних умовах, інструмент власного капіталу іншої компанії.

Залучення фінансових інвестицій передбачає здійснення підприємствами-реципієнтами певних дій. Фінансові інвестиції не передбачають передання важелів контролю над реципієнтом компанії-інвестору. Останні часто є нерезидентами і здійснюють вкладення не в одне підприємство, а у велику кількість. Інвестори шукають об'єкт інвестиції виключно на фінансовому ринку. Тому підприємство, яке має за мету отримання фінансових інвестицій, повинно виявляти ініціативу, виходити на фінансові ринки і вчиняти необхідні дії для залучення інвестицій.

Зміст і сутність діяльності із залучення фінансових інвестицій науковою літературою не визначається. Вважаємо, що справжню економічну сутність діяльності із залучення фінансових інвестицій відображає її визначення як особливого виду управлінської діяльності, оскільки саме завдяки їй досягається баланс між інвестиційними потребами підприємства-реципієнта та його реальними можливостями задоволення потреб інвестора.

Класифікація такої широкої категорії, як «інвестиції» є надзвичайно різноманітною. Найчастіше інвестиції класифікують за ознаками фінансових вкладень. Найбільш важливою з цих ознак є об'єкт інвестиційної діяльності. За цим критерієм виділяють фінансові та реальні інвестиції. Отже, ці два види

інвестицій є спорідненими і схожими за деякими істотними рисами. В межах теоретичного обґрунтування фінансових інвестицій вбачається необхідним виявити основні риси їх відмежування від реальних інвестицій. Представимо це схематично (рис.3).

Рис. 3. Спільні і відмінні риси фінансових та реальних інвестицій
Джерело: сформовано автором на основі [15, с.265]

Основні і оборотні кошти, нематеріальні активи не є фінансовими інструментами. Наявність договору у визначенні фінансового інструменту передбачає зміни у фінансових активах, зобов'язаннях і фінансових ресурсах в процесі інвестування, чого немає в реальних інвестиціях. Таким чином, можна говорити про те, що фінансові інвестиції відрізняються від реальних формою інвестування (об'єкт ринкових відносин) та об'єктом інвестування – фінансовим інструментом.

Варто відмітити, що в Україні переважає здійснення не фінансових, а саме реальних інвестицій. Хоча світові тенденції і інтеграція України у

світовий економічний простір поступово призводить до розширення діяльності національних підприємств із залучення фінансових інвестицій [16, с.112].

Фінансові інвестиції, в свою чергу, теж класифікуються на різноманітні види (рис. 4). Класифікаційні ознаки фінансових інвестицій мають важливе значення для визначення завдань їх оцінки та обліку, а також практичної реалізації інвестиційної політики.

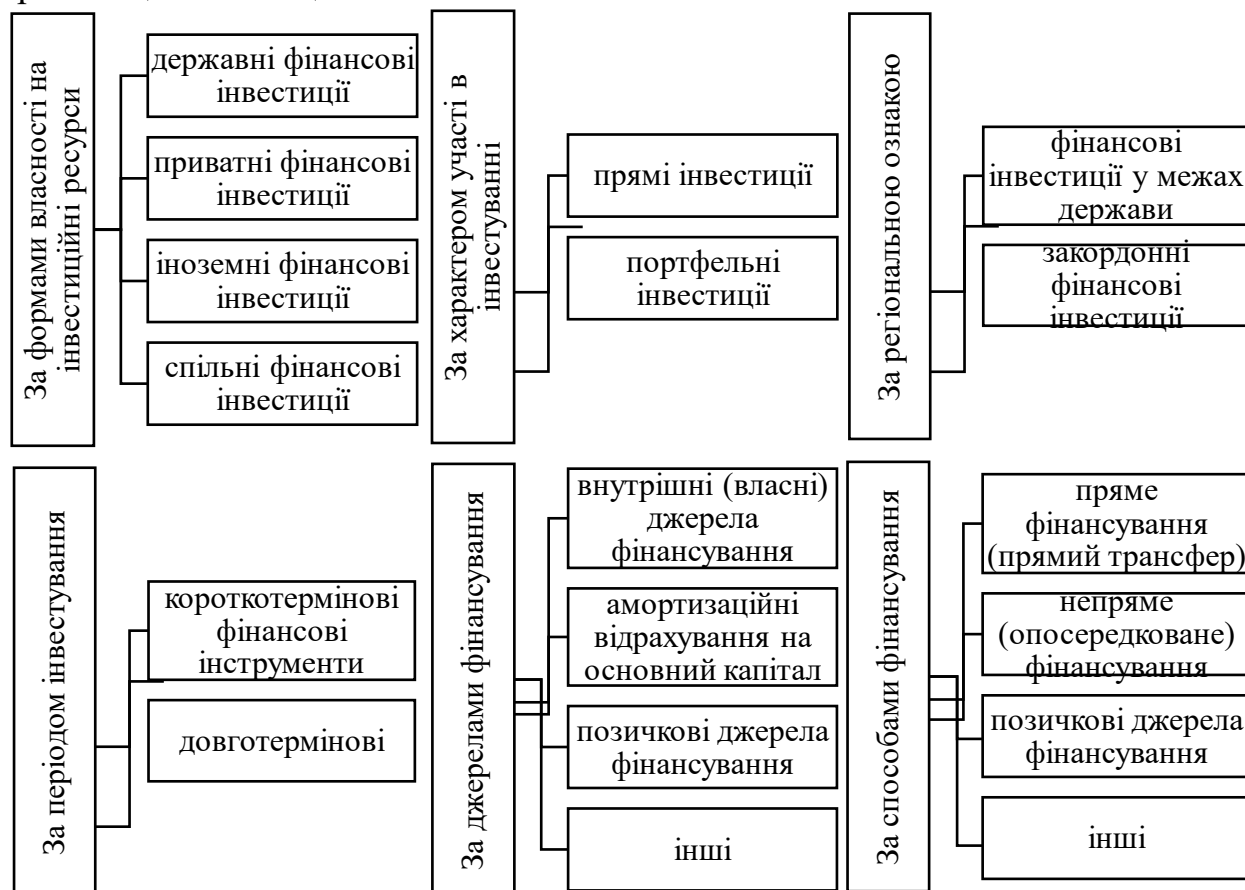

Рис. 4. Класифікація фінансових інвестицій

Джерело: сформовано автором на основі [17, с.24]

Практична реалізація діяльності із залучення фінансових інвестицій пов'язана з рядом проблем, що потребують вирішення, зокрема: пошук ресурсів, пошук джерел реалізації інвестиційної діяльності, вибір об'єкта інвестування, своєчасність повернення інвестованих коштів, отримання дивідендів та ін. Вочевидь, найбільш важливу роль у вирішенні зазначених проблем відіграє економічний аналіз фінансових інвестицій.

Питанню економічного аналізу інвестиційної діяльності присвячено багато наукових праць. Проте проблема економічного аналізу безпосередньо

фінансових інвестицій на сьогодні залишається нерозробленою в науковому просторі, а отже потребує проведення ґрунтовних досліджень і аналізу. Особливу увагу даному питанню повинні приділяти і національні підприємства, особливо ті, що мають тимчасово вільні кошти, які можна примножити шляхом придбання акцій інших підприємств або, наприклад, придбання боргових цінних паперів. Однак будь-яке вкладення повинно бути ефективним і забезпечити реальний прибуток. У зв'язку з цим, надзвичайно важливим є визначення доцільності та ризику вкладення, дохідності цінних паперів. За допомогою економічного аналізу підприємство має можливість обрати найбільш ефективний інвестиційний проект, виробити для себе реальну програму його реалізації.

Мета економічного аналізу фінансових інвестицій на підприємстві – визначення ефективності здійснення фінансових інвестицій за минулі роки та доцільності здійснення вкладень у подальшому. Внутрішні суб'єкти економічного аналізу обґрунтовують найбільш ефективний напрям інвестування, і зовнішні – оцінку інвестиційної привабливості конкретного підприємства. Об'єкт економічного аналізу фінансових інвестицій – окремі цінні папери (портфелі); обсяг, структура інвестицій [21, с.105; 16, с.114].

Досить влучно визначає завдання економічного аналізу фінансових інвестицій В.В. Скоробогатова (рис. 5).

До рис.6 слід додати, що всі зазначені завдання повинні бути вирішені в процесі здійснення економічного аналізу фінансових інвестицій. Тільки тоді він буде успішним, а результати позитивно вплинуть на прийняття управлінських рішень. Рисунок 5 наочно показує, що вирішенню завдань економічного аналізу слід приділяти увагу не тільки на етапі виявлення ініціативи вкладення коштів, а й по завершенню цієї операції.

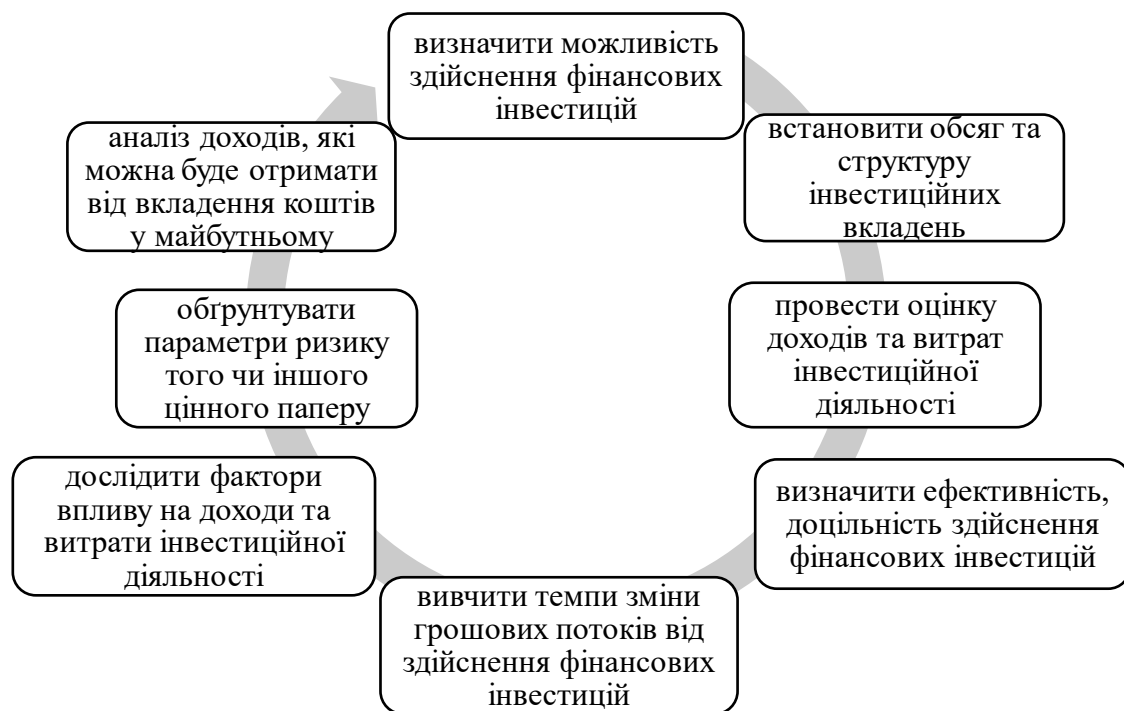

Рис.5. Завдання економічного аналізу фінансових інвестицій
Джерело: сформовано автором на основі [16, с.114]

Результативність економічного аналізу суттєво залежить від достовірності інформаційних джерел, які використовуються для його проведення. Так, інформаційною базою економічного аналізу фінансових інвестицій є: планово-нормативна інформація, первинні документи, регістри обліку, документи фінансової та статистичної звітності, внутрішня позаоблікова інформація.

О.О. Гончаренко в якості специфіки економічного аналізу інвестицій визначає використання таких показників фінансової діяльності, як дохідність фінансових інвестицій. На думку науковця, аналіз цих показників дозволяє правильно визначити рентабельність інвестиційної діяльності та вплив численних факторів на рівень прибутку [18, с.120]. З цією думкою варто погодитися, адже саме дохідність є тим показником, який більшою мірою визначає структуру придбання і реалізації фінансових інвестицій.

Ф.Ф. Бутинець наголошує на необхідності аналізу співвідношення дохідності і рівня ризику у процесі формування портфеля фінансових інвестицій [19, с.236].

М.А. Болюх та колектив авторів слушно акцентують увагу на особливостях аналізу ризику від вкладення коштів в цінні папери. Автори зазначають, що цей ризик не є однорідним за змістом, а являє собою сукупність ризиків інвестора, зокрема: ризик ліквідності цінних паперів та їх дострокового відкликання; інфляційний, відсотковий, кредитний, діловий ризики; ризик строку обігу цінного паперу [20, с.302].

О.М. Матрос називає обов'язкові умови успішності економічного аналізу фінансових інвестицій, серед яких: використання його принципів, комплексне і послідовне виконання всіх завдань економічного аналізу, мобільність та достовірність інформаційних джерел економічного аналізу (фінансової звітності, бухгалтерського обліку) [21, с.116].

Зазначені твердження вважаємо слушними і необхідними для практичного використання в процесі здійснення інвестиційної діяльності. Підприємства, які мають намір вкласти вільні грошові кошти в цінні папери або в розвиток інших суб'єктів, обов'язково мають здійснювати економічний аналіз із врахуванням всіх необхідних вимог, щоб отримати від цього процесу максимальний дохід (вигоду) і мінімізувати ризики. Успішна реалізація фінансових інвестицій окремими підприємствами сприяє економічному розвитку і фінансовій стабільності всієї держави.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. В сучасній Україні фінансові інвестиції хоча і набувають поширення, враховуючи світові тенденції і економічну глобалізацію, проте залишаються недостатньо дослідженою категорією як в теоретичній площині, так і в практичній діяльності суб'єктів господарювання.

У науковій літературі і нормативно-правовій базі відсутній єдиний підхід до трактування дефініції «фінансові інвестиції» та визначення її сутності. Проблемним є питання відмінності у розумінні фінансових інвестицій бухгалтерським та податковим обліком. Оскільки це породжує спори у розумінні сутності фінансових інвестицій, визначаємо необхідність законодавчого врегулювання зазначених питань.

Вбачаємо реальні перспективи подальших наукових досліджень у напрямі поглиблення розуміння економічної суті фінансових інвестицій та вивчення зарубіжного досвіду регулювання діяльності із залучення, економічного аналізу та оцінки результативності фінансових інвестицій.

Для прийняття раціональних, оперативних і ефективних управлінських рішень по фінансовим інвестиціям є необхідним здійснення їх економічного аналізу як на етапі вияву наміру інвестувати, так і після вкладення коштів з метою оцінки результативності інвестиційної діяльності. Актуальною проблемою є недостатність розробки методики здійснення економічного аналізу фінансових інвестицій. В цьому напрямку вбачається реальна і необхідна перспектива подальших наукових досліджень.

Література:

1. Про інвестиційну діяльність : Закон України № 1560-XII від 18.09.1991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (дата звернення: 26.05.2020).
2. Крупка Я. Облік інвестицій : [монографія] / Я. Крупка. Тернопіль : Економічна думка, 2001. 302 с.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. № 2756 – VI, зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 26.05.2020).
4. Бланк И. А. Финансовый менеджмент : учеб. пособ. - К. : Эльга, Ника-Центр, 2007. 653 с.
5. Вахрин П. И. Инвестиции :учебник. М. : Издательско-торговая корпорация «Дашков и Ко», 2002. 384 с.
6. Денисенко М. П. Основи інвестиційної діяльності : підруч. К. : Алерта, 2003. 338 с.
7. Дука А. П. Теорія і практика інвестиційної діяльності. Інвестування : навч. посіб. К. : Каравела, 2008. 432 с.
8. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність : підруч. К. : ЦУЛ, 2003. 375 с.
9. Пересада А. А. Основы инвестиционной деятельности. К. : «Издательство Либра», 1996. 344 с.
10. Воронцовский А. В. Инвестиции и финансирование: Методы оценки и обоснования. С.Пб. : Издательство С.-Петербургского университета, 1998. 528 с.
11. Шихвердиев А. П. Компании на рынке ценных бумаг : учебное пособие. Сыктывкар: Издательство Сыктывкарского государственного университета, 2006. 249 с.
12. Градіасов В. М., Кравченко С. В., Ісаєва О. Є. Інвестування : навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 164 с.
13. Гончаров В.М., Родіонов О.В. Фінансові інвестиції: сутність та теоретичні аспекти залучення. Серія: Економічні науки. - №21. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/znpchdtu/2008_21_2/articles/39_Goncharov.pdf (дата звернення: 26.05.2020).
14. Здреник В.С. Економіко-правова сутність поняття «фінансові вкладення» та «фінансові інвестиції». Вісник ЖДТУ, 2013. № 1 (63). С. 60-74.

15. Сириченко Н.С. Економічна сутність і класифікація інвестицій в умовах глобальних трансформацій. Науковий вісник Мукачівського державного університету, 2015. Випуск 2 (4). Частина 1. С. 263-269.
16. Скоробагатова В.В. Методика економічного аналізу фінансових інвестицій. Економіка: реалії часу, 2013. № 3 (8). С. 112-118.
17. Портфельне інвестування : навч. посібник ; за ред. А. А. Пересада, О. Г. Шевченко, Ю. М. Коваленко, С. В. Урванцева. К.: КНЕУ, 2004. 408 с.
18. Гончаренко О.О. Аналіз інвестиційної діяльності підприємств України та перспективи її розвитку. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету Черкаси, 2003. Вип.8. С.119-122.
19. Економічний аналіз: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит»] ; за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. Житомир: ПП «Рута», 2003. 680 с.
20. Економічний аналіз : навчальний посібник / Болюх М.А., Бурчевський В.З., Горбаток М.І. та ін. ; за ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. К.: КНЕУ, 2003. 556 с.
21. Матрос О.М. Інвестиційна діяльність підприємства та її аналіз. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Черкаси : ЧДТУ, 2008. Частина 2. 211 с.

References:

1. About investment: Law of Ukraine No. 1560-XII, September 18, 1991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (date of beast: 26.05.2020).
2. Krupka J. Accounting for investments: [monograph] / J. Krupka. Ternopil: Economic Thought, 2001. 302 p.
3. Tax Code of Ukraine of December 2, 2010 № 2756 - VI, as amended. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (access date: 26.05.2020).
4. Blank I. A. Financial management: textbook. benefits - K.: Elga, Nika-Center, 2007. 653 s.
5. Vakhryn P. I. Investments: a textbook. M.: Publishing and Trading Corporation "Dashkov and Co", 2002. 384 p.
6. Denisenko MP Fundamentals of investment activity: textbook. K.: Alerta, 2003. 338 p.
7. Duka AP Theory and practice of investment activity. Investing: textbook. way. K.: Karavela, 2008. 432 p.
8. Mayorova TV Investment activity: textbook. K.: ZUL, 2003. 375 p.
9. Peresada A. A. Fundamentals of investment activity. K.: Libra Publishing House, 1996. 344 p.
10. Vorontsovsky A.V. Investments and financing: Methods of assessment and justification. S.Pb. : Publishing House of St. Petersburg University, 1998. 528 p.
11. Shikhverdiev A.P. Companies in the securities market: a training manual. Syktyvkar: Publishing House of the Syktyvkar State University, 2006. 249 p.
12. Grdiasov VM, Kravchenko SV, Isayeva OE Investing: a textbook. K.: Center for Educational Literature, 2004. 164 p.
13. Goncharov VM, Rodionov OV Financial investments: essence and theoretical aspects of attraction. Series: Economic Sciences. - №21. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znpchdtu/2008_21_2/articles/39_Goncharov.pdf (date of beast: 26.05.2020).
14. Zdrenik VS Economic and legal essence of the concept of "financial investments" and "financial investments". Bulletin of ZhSTU, 2013. № 1 (63). Pp. 60-74.
15. Sirichenko NS Economic essence and classification of investments in the conditions of global transformations. Scientific Bulletin of Mukachevo State University, 2015. Issue 2 (4). Part 1. pp. 263-269.

16. Skorobogatova VV Methods of economic analysis of financial investments. Economics: the realities of time, 2013. № 3 (8). Pp. 112-118.
17. Portfolio investment: textbook. manual; for order. AA Peresada, OG Shevchenko, Yu. M. Kovalenko, SV Urvantseva. K. : KNEU, 2004. 408 p.
18. Goncharenko OO Analysis of investment activity of Ukrainian enterprises and prospects for its development. Collection of scientific works of Cherkasy State Technological University of Cherkasy, 2003. Issue 8. P.119-122.
19. Economic analysis: textbook [for students of higher educational institutions majoring in 7.050106 "Accounting and Auditing"]; for order. prof. F.F. Butynets. Zhytomyr: PP "Ruta", 2003. 680 p.
20. Economic analysis: a textbook / Bolyukh MA, Burchevsky VZ, Gorbatok MI etc. ; for order. acd. NASU, prof. MG Чумаченка. К. : KNEU, 2003. 556 p.
21. Sailor OM Investment activity of the enterprise and its analysis. Collection of scientific works of Cherkasy State Technological University. Cherkasy: ChTTU, 2008. Part 2. 211 p.

УДК: 658.15

Сарай Н.І.,

nsaray@ukr.net, ORCID ID 0000-0001-8646-5084, Researcher ID G-6276-2017,

к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та логістики

Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут, м. Хмельницький

РОЛЬ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ У ФОРМУВАННІ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. *Фінанси – це індикатор конкурентоспроможності господарського суб'єкта на ринку. З огляду на це стійкий фінансовий стан підприємства є запорукою його ефективної діяльності в умовах ринкової економіки. У статті досліджуються актуальні проблеми значення фінансового аналізу у формуванні фінансової стратегії підприємства. Метою статті є узагальнення теоретико-методологічних положень щодо економічної сутності поняття «фінансова стратегія підприємства» та «фінансовий аналіз», обґрунтування основних функцій і завдань фінансового аналізу для забезпечення ефективного формування фінансової стратегії підприємства. Обґрунтовано, що фінансова стратегія – це складна багатофакторна орієнтована модель дій і заходів, необхідних для досягнення поставлених перспективних цілей у загальній концепції розвитку щодо формування і використання фінансово-ресурсного потенціалу. Встановлено, що успіх фінансової стратегії підприємства гарантується, коли фінансові стратегічні цілі відповідають реальним економічним та фінансовим можливостям підприємства, коли чітко централізоване фінансове керівництво, а методи його є гнучкими та адекватними змінам фінансово-економічної ситуації. Доведено, що фінансовий аналіз є одним із науково-методичних інструментів дослідження реального фінансового стану, факторної системи формування фінансових результатів, моделі оптимізації грошових потоків від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності як основи забезпечення фінансової стійкості підприємства. Обґрунтовано схему складових змісту фінансового аналізу та напрямки його проведення. Визначено принципи, на базі яких повинен ґрунтуватися фінансовий аналіз: принцип науковості, системності, комплексності, конкретності та дієвості аналізу, рейтингової оцінки та демократичності й масовості аналізу. Подальші дослідження повинні бути спрямовані на посилення уваги підприємств до пошуку резервів збільшення доходів та контролю за ефективним використанням фінансових ресурсів.*

Ключові слова: *фінансова стратегія, фінансовий аналіз, фінансові ресурси, функція управління, метод дослідження, принцип аналізу.*